

15 konstnärer i utkant och centrum

Härke Konstcentrum firar 25 år med en jubileumsutställning på Ahlbergshallen i Östersund.

Jämtland betraktas traditionellt som ett utkantsområde, ett begrepp som kan fyllas med både positivt och negativt innehåll. För landsantikvarien Eric Festin (1878-1945) var det något som medförde en rik och självständig kultur. Vid sidan av huvudinriktningarna utvecklades exempelvis en provinsieellt självständig och idérik rokoko långt efter att övriga delar av landet hade övergått till en gustaviansk stil under slutet av 1700-talet. Frösön var vidare ett centrum för denna provins, ett centrum för kultur och bildning kring Frösö trivialskola, religiöst genom hednatempel och senare kyrka, militärt genom skansar och övningsområden samt juridiskt genom tingsplatserna.

Långt efter Eric Festins död grundades Östersunds konstskola, som så småningom flyttade till Frösön. Där lades skolan ned 2015, men liksom dess arvtagare Åre konstskola var den knuten till Härke Konstcentrum på Frösön på så vis att det fanns möjlighet att utnyttja dess avancerade och miljövänliga grafikverkstad. Detta konstcentrum grundades 1992 och där har utvecklats en livaktig verksamhet med ateljéer och utställningsrum. Det har nu blivit dags för ett 25-årsjubileum och det firas på Ahlbergshallen i Östersund. Femton av föreningens medlemmar har samlat sig till en utställning som spänner över teknikerna grafik, måleri, teckning och skulptur. Här finns även ett par objekt.

Finns det då något provinsieellt i denna konst? Begreppet kan nog inte användas på samma sätt i vårt nätverkssamhälle. En tydlig tendens är i alla fall att naturen inspirerat, även om det i många fall verkar ha växlat om till ett inre landskap och reflektioner över natur kontra kultur. Elsie Berg har med sin målning av ett översvämmat träsk kommit in på ett närmast mytologiskt tema med en Näcken-liknande figur. Kanske en kommentar till dagens omvälvande miljösituation som åstadkommit av vår kultur? Även Anki Hallqvist är inne på en naturmystisk linje där hon i sina drömlika målningar reducerar naturen till stilla och harmoniska former. Däremot uppfattar jag Kersti Grönlunds stilla akrylmålningar med odlingsmotiv som ett försök att föra tillbaka kulturen till något ursprungligt, enkelt och genuint. Den ursprungliga betydelsen av ordet kultur på latin ligger ju där, något som kan förstås både i andlig och materiell bemärkelse.

Samma spår kommer jag in på vid betraktandet av Odd Larssons installation. Vid ett första betraktande ser det ut som om stora japanska skärmar ställts ut, men sedan ser jag att det är trädformationer istället för tecken. Kulturens både meningsbildande och särskiljande språk har brutits ned till dess minsta beståndsdelar och blivit gemensam natur. I Bodil Halvarsons teckningar har naturen reducerats än mer och blivit till tecken, mystiska formationer. Här finns ett tydligt fokus på det formala och motiven laddas med nya innebörder. Jag kommer osökt att tänka på Platons idévärld, att Halvarson i sitt konstnärliga sökande kanske är ute efter idéerna bakom de yttre motiv hon avbildar.

Tankens och fantasins kraft framgår av Cathrine Johanssons serigrafi "Husarrest" där ett hus avbildats med galler men även med en stega mot himlen. Det finns som vanligt något drömligt surrealistiskt över hennes verk. Anders Suneson är inne på något mer humoristiskt och fabulerande. Vår bundenhet vid konsthistorien kan sägas framträda av hans träskulptur "Porträttmålaren", där en hundliknande gestalt målar av en kvinna med drag av Picassos porträtt av Dora Maar. Surrealism och humor med allvarliga drag brukar känneteckna Ewa Carlssons verk, men flera av de serigrafier hon visar här utgår från gamla familjebilder. Med realism och nostalgi rullas minnen upp och blir källor för reflektioner över då och nu, varför livshistorien blivit som den blivit.

Flera konstnärer har tagit fasta på flyktingsituationen i landet. Kristina Wrangs lite primitivistiska formspråk blir riktigt uttrycksfullt i målningen "It´s all about life" med en mängd huvuden som ödsligt svävar över en för dem okänd terräng. Just den utsatta positionen och det nya landet som främmande, istället för de invandrande som främmande, har även Annika Persson tagit fasta på. Hennes skulpturgrupp "Tillstånd" med en hare och ett träd har ett stilla, poetiskt uttryck som får mig att tänka på liknande skulpturer av Bianca Maria Barmen.

Text och foto: Torbjörn Aronsson

Volym 2017-02-13